

právnic nezměnilo, poněvadž jim byla tato otázka upravena pouze prozatímně, po dobu mimořádných poměrů způsobených válkou a přechodem z válečného do mírového hospodářství.

Vystoupí tedy při vybudování nového obchodního zákoníka otázka tato znovu, a to v plné své síle, a bude pak teprve nutno podívat se jí řádně do očí a uvážit pečlivě a všestranně důvody, uváděné pro ten či onen system. Nynější řešení jistě nemůže býti pro řešení konečné řešení preudicielním z toho důvodu, že poměry nyní jsou poměry výjimečnými. (Pokračováno).

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Ustanovení smlouvy zřizující společnost s ruč. omezeným, že závodní podíly jsou nezděditelné a že, zemře-li některý společník, jest vyšetřiti hodnotu jeho závodního podílu, kterou vyplatiti mají dědicům ostatní společníci podle poměru svých kmenových vkladů, jest přípustné.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 8. června 1920 R I 343/20.)

Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) nařídil vyhovět stížnosti finanční prokuratury, firmě X, společnosti s ruč. omezeným, aby ustanovení společností smlouvy, dle kterého zděditelnost závodního podílu se vylučuje a že po smrti jednoho ze společníků jest zjištěna hodnota jeho závodního podílu, již mají pak vyplatiti ostatní společníci dědicům podle poměru svých kmenových vkladů, jako zákonu se příčí uvedla v soulad se zákonem, jinak že bude z rejstříku vymazána.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu vyhověl a obnovil usnesení stolice první zápis povolující.

Důvody: Zákon stanoví, že závodní podíly jsou zděditelné. (§ 76. zák. o spol. s r. ob.) Tím vyslovuje toliko, že zásadně připouští čili uznává zděditelnost podílu, nenařizuje jí ale nutně pro všechny případy. Může tedy smlouva společenská i vyloučiti zděditelnost podílu. Stanoví-li tedy smlouva nezděditelnost podílu, nepřičí se to zákonu a bylo proto v tomto směru usnesení v odpor vzaté změnití a první usnesení obnoviti.

Také v druhém bodě jest stížnost oprávněna. Rekursní soud zaujal nesprávné stanovisko, považuje závazek uložený společníkům podle čl. XXII. společenské smlouvy, že přejímají podle poměru svých kmenových vkladů částku dědicům zemřelého společníka vyplacenou, za plat stejné povahy jako záplatky § 72. zák. o spol. s r. ob.

Ustanovení o převzetí částky dědicům zemřelého společníka vyplacené jest docela logicky zařazeno ve smlouvu, která v první větě čl. XXII. společenské smlouvy ustanovuje, že podíly jsou nezděditelné a která dále stanoví, že smrt jednoho společníka není důvodem ke zrušení společnosti. Umrtím některého společníka octli by se takto druzí společníci před úkolem, zda se má společenský kapitál snížit o závodní podíl zemřelého společníka, který obsahuje nejen podíl na zisku, nýbrž i kmenový vklad, k čemuž by bylo zapotřebí změny společenské smlouvy. Tomuto rozhodnutí vyhýbá se společenská smlouva docela prakticky ustanovením srovnávacím se s předpisem § 75. odst. 2. cit. zák., že společníci ostatní přejímají podle poměru svých kmenových vkladů částku dědicům za závodní podíl zemřelého společníka vyplacenou. Jest tedy jejich dodatečný příspěvek pouze placen ke kmenovému kapitálu, jaký zákon sám i v jiných případech připouští. Ustanovuje totiž v § 70. zák. o spol. s r. o., že společníci přispívají k úhradě vkladu kmenového, který nebyl zaplacen společníkem k tomu povinným a který nemohl býti prodejem závodního podílu kryt, a dále v § 83. zmíněného zák., že společníci přispívají k úhradě kmenového kapitálu, jestliže některý společník neprávem obdržel nějaký plat od společnosti a jestliže se současně zmenšuje kmenové jmění. Již v zákoně samém jsou tedy ustanoveny, která ukládají společníkům závazky, o nichž při uzavírání smlouvy nic určitého společníkům není známo a při nichž obsah platební povinnosti jest docela neurčitý. Názor rekursního soudu jest tedy nesprávný, shora uvedené ustanovení neodporuje nijak zákonu. G-r.

Do jaké míry lze povolití exekuci pro výživné nemanželského dítěte, výživné matky za šestinedělí, náklady porodu a opatření prádla dítěte, jakož i útraty sporu, vzniklé vymáháním těchto nároků.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. srpna 1920, č. j. R. I. 547/20-1.

Podle vykonatelného rozsudku má dlužník zaplatiti pod exekuci vymáhajícím věřitelům:

1. matce nemanž. dítěte jménem výživného za šestinedělí 336 Kč, výlohy porodní báby 50 Kč, za prádlo pro dítě 200 Kč a jménem výživného, vynaloženého matkou dítěte na toto 142 Kč, celkem 728 Kč s 5% úroky od 20. ledna 1920 do 19. června 1920;

2. nezletilému dítěti, zastoupenému poručníkem, na zadrželých alimentech 250 Kč, oběma útraty sporu 423 Kč 98 h a útraty žádosti o exekuci 111 Kč 90 h.

Vymáhající věřitelé sub 1 a 2 uvedení podali návrh, aby jim byla povolena exekuce zabavením mzdy dlužníka jako horníka a to za práce již vykonané příslušející a v den doručení usnesení splatné, avšak povinně straně nevyplacené, celé a ohledně ostatních nároků dlužníka polovice.

Soud I. stolice povolil exekuci zabavením a přikázáním k vybrání dle návrhu.

Soud II. stolice změnil, vyhověv rekursu dlužníka, usnesení soudu prvního a povolil:

I. 1. nemanželské matce ku vydobytí vykonatelného pohledávání 728 Kč s 5% úroky ode dne 20. ledna 1920 a 2. nemanželské matce a nezlet. dítěti ku vydobytí útrat sporu I. stolice per 423 Kč 98 h a nemanž. matce ku vydobytí 2/3 útrat návrhu na povolení exekuce v obnosu 47 Kč 62 h; exekuci zabavením a přikázáním k vybrání 1/3 dosud nevyplacené mzdy;

II. nezletilému dítěti ku vydobytí vykonatelného pohledávání 250 Kč jako alimentů za čas od 20. ledna 1920 do 19. července 1920 a 1/3 útrat návrhu na povolení exekuce v obnosu 23 Kč 81 h exekuci zabavením a přikázáním k vybrání dvou třetin mzdy zaměstnancovy s tím omezením, že musí zůstat dlužníku ročně obnos 3000 Kč volným.

Nejvyšší soud:

I. odmítnul dovolací rekurs vymáhajících věřitelů, pokud směřuje proti snížení přisouzených nákladů;

II. dovolacímu rekursu, pokud směřuje proti odstavci I. a II. rekursního soudu, částečně vyhověl a usnesení to změnil v ten způsob, že povolil:

a) nemanželské matce také k dobytí vykonatelné pohledávky výživného 336 Kč s 5% úroky od 20. ledna 1920,

b) nemanželské matce a nezletilému dítěti také k vydobytí nákladů sporu 423 Kč 98 h, exekučního návrhu 71 Kč 43 h a dovolacího rekursu 88 Kč 60 h, exekuci zabavením a přikázáním k vybrání 2/3 mzdy dlužníkovy s omezením, že musí zůstat volným ročně 3000 Kč, odůvodniv toto rozhodnutí takto:

Podle § 1. zák. ze dne 15. dubna 1920 č. 314 sb. může býti ze služebných platů zabavena toliko jedna třetina a dlužníku musí zůstat volným roční příjem 6000 Kč, ale pro pohledávky výživného, na které má věřitel právo podle zákona, může býti vedena exekuce až do dvou třetin mzdy zaměstnancovy a volné zůstatí musí ročně 3000 Kč.

Předpisu tomuto vyhovuje rekursní soud jen částečně, ježto přehlíží, že také nemanželské matce přísluší podle zákona (§167 obč. z.) pohledávka výživného za šestinedělí. Ve vymáhané částce 728 Kč jest podle rozsudku, na základě kterého byla exekuce povolena, toto výživné 336 Kč obsaženo, pročež pro toto výživné jest exekuce podle 2. odst. § 1 cit. zák. přípustnou.

Nelze však souhlasiti s vývody dovolacího rekursu, že měla býti povolena exekuce ve smyslu tohoto předpisu též ohledně ostatní pohledávky nemanželskou matkou vymáhané, která podle téhož rozsudku záleží z útrat slehnutí a z dalších výloh následkem slehnutí nutných, neboť tyto výlohy penízem 50 Kč a 200 Kč přisouzené nejsou výživným. Rovněž nemá výsadního práva pohledávka nemanželské matce za výživu dítěte částí 142 Kč přisouzená, jelikož cit. předpis vyžaduje, aby vymáhané výživné příslušelo podle zákona vymáhajícímu věřiteli.

Pohledávka útrat sporu a exekučního návrhu, jakož i úroků arci není pohledávkou výživného, avšak úroky a útraty zavineny byly průtahem dlužníka a požívají při exekucích podle §§ 125, 216, odst. 2, 286, 315 ex. ř. stejného pořadí s kapitálem. Cit. zákon omezil v prvních odstavcích § 1 a 2, zabavitelnost platů a výslužného a v druhém odstavci týchž §§ připouští na

prospěch věřitele ustanovení o zabavení, zastavení nebo postupu platů při pohledávkách výživného; ale tím nezměnil dosavadní právo, že při exekuci pro kapitál stejně naloženo býti má s jeho příslušenstvím.

Bylo proto v těchto směrech dovolacímu rekursu částečně vyhověno a odst. I. a II. rekursního usnesení, jež v příčině exekuce nezl. dítěti pro 250 Kč povolené zůstává nedotčeným, byl změněn způsobem vředu uvedeným, ježto pro dělení nákladů společného exekučního návrhu a společného dovolacího rekursu není žádného důvodu právě tak jako pro dělení nákladů procesních žalobcům společně přísouzených.

Pokud dovolací rekurs vytká, že rekursní soud náklady návrhu prvním soudem vyměřené snížil, ačkoli dlužník do výše jejich si nestěžoval, byl odmítnut, ježto jest podle § 528, odst. 1 c. f. s. § 78 ex. ř. nepřipustný. R. z. s. —1.

Před uzávěrkou listu dochází nás smutná zvěst, že dne 10. t. m. zemřel pan František Šimek, notář v Brandýse n. L. — Spolek náš želí odchodu jednoho z nejstarších svých členů, který ještě za Rakouska zúčastnil se činně spolkového našeho ruchu a podporoval nás v boji o naše práva stavovská. Budiz čest jeho památce!

ZE DNE.

Daň z převodu z pracovních výkonů notářských. Daň z převodu pracovních výkonů, tato dle slov tehdejšího referenta v národním shromáždění a nynějšího správce ministerstva financí*) »největší a nejsložitější daň, jaká kdy byla a snad bude uložena obyvatelstvu republiky«, daň, která »před zásadami daňové spravedlnosti nemůže obstát«, má býti dle návrhu vládního zvýšena z 1% na 2%.

Zvýšení to nastati má již 1. lednem 1921, dříve tedy než znám bude finanční efekt této nové daně přechodné, teprve od 1. ledna 1920 zavedené, a bez ohledu na to, že zvýšení to v zá-pěti bude míti pro spotřebitelstvo nové zvýšení cen.

Svého času («České právo» 1920, čís. 10) poukázali jsme k tomu, jak těžce a proti všem zásadám spravedlnosti a stejno-měrného rozdělení, tíží daň tato stav notářský, kdežto každý podnikatel může ono procento tržby, jež odvede státu jako daň z převodu, přesunouti na svého kupce a konečně na spotře-bitele, je to notářům, jediným snad z tisíců a tisíců podnikatelů, znemožněno. Nemůže notář, jako platitel daně, »daň tuto osobě, mající nárok na výkon jeho, daní podléhající, zvláště zúčto-vatí«, ježto § 12. zákona mu to zapovídá.

Není také oprávněn zapravenou daň do odměny za výkon si z počítati; vždyť smí čítati si toliko poplatky tarifem stanovené, a čítaje poplatek vyšší než tarifní dopustil by se přestupku disciplinárního.

Dle nynějších předpisů zákonných nucen je notář, na rozdíl od všech ostatních podnikatelů, daň z výkonu hraditi z vlastního, nemaje možnosti přesu-nu.

Platí tedy z téhož zdroje příjmu: z výtěžku své práce duševní — proti správné zásadě »non bis in idem« — dvakráte daň, jednou jako daň z příjmu, po druhé jako daň z výkonu. Tot — rádi přiznáváme že nezamyšlený — důsledek obvyklého dnes bohužel postupu, že při překotném zdělavání nových zá-konů, nepřihlíží se ku různé struktuře jednotlivých povolání a nedává se jim příležitosti pronést se o obmyšlených akcích zákonodárných. Notářská komora i spolek československých notářů již při zavězení nového zákona, pozdvihly na přísluš-ných místech svého hlasu, žádajíce o reméduru této patrně a neodůvodněné krivdy. Žalosti jejich, aby aspoň ony výkony notářů, pokud jsou výronem veřejnoprávné činnosti notářovy, státem na něj (§ 1. ř. not.) jako orgán osvědčovací vnesené daní z pracovních výkonů nepodlehaly, nebylo správou finanční vyhověno.

Také druhému plně spravedlivému petitu po umožnění pře-sunu dávky dostalo se vyřízení toliko vyhýbavého.

Navrženým zvýšením daně na 2% stává se rozřešení pal-čivé otázky buď osvobozením čistě osvědčovacíh výkonů no-tářských od daně z výkonů, aneb aspoň zjiženou § 12. z. v tom směru, že notáři, pokud za úkony své žádají smí toliko po-platky tarifem upravené, mohou »daň z výkonu osobě mající nárok na výkon daní podléhající zvláště súčtovatí«. Nepochy-

*) Dr. Engliš: Daň z převodu statků a z pracovních výkonů, Brno 1919, str. 3 a 9.

bujeme, že podniknuto bude vše, aby rozhodující kruhy na vi-tální tuto otázku stavovskou za účelem spravedlivé nápravy byly opětně upozorněny. G. K.

Novější rozhodnutí nejvyššího soudu v záležitostech práva manželského. (Vrchní zemský soud v Brně.)

1. O vojínu, který v době, kdy zmizel, byl jako voják při-dělen k obsluze v důstojnickém kasinu v zázemí, nelze říci, že se zúčastnil války a neplatí pro něj ustanovení § 1. zákona ze dne 31. 3. 1918, čís. 28 ř. z.; kdyby zákon tento měl se vztaho-vatí na veškeré příslušníky branné moci vůbec, nebylo by za-potřebí, aby ještě zvláště vytkal, že příslušník branné moci musí býti »účastníkem v přítomné válce«. (Rozhodnutí nejvyš-šího soudu ze 16./12. 1919, č. j. R II 165/19.)

2. Svobodli-li jeden manžel k návrhu druhého manžela k do-brovolnému rozvodu a dohodli-li se oba o uspořádání svých majetkových poměrů, nemá žádný z nich bez svolení druhého práva od smlouvy uzavřené odstoupiti proto pouze, že si to do-datečně jinak rozmyslil i když snad ještě dobrovolný rozvod soudem nebyl povolen. (Roz. nej. soudu z 11./5. 1920 R II 82/20.)

3. Obhájce svazku manželského není povinen podati do-volání; podle § 18. dvor. deketu ze dne 23./8. 1819, čís. 1595 sb. z. jest na něm o d v o l a t i se z rozsudku soudu procesního, jímž bylo uznáno na rozluku manželství. Podati dovolání při rozluce mu zákon neukládá, jak to nejvyšší soud ve svém plenárním rozhodnutí ze dne 7. června 1920, č. Pres.: 534/20 vy-slovil. (Rozh. nej. soudu z 15./6. 1920 č. j. Rv II 99/20—1.)

4. Povinnost manželova poskytnouti manželce nutnou vý-živu nekotví toliko v právu soukromém, nýbrž jest povahy veřejnoprávní a jest tedy vyloučeno, aby muž odvoláváje se na nějaký s manželkou ohledně výživného snad neobezřetně dojednaný smír, této pak odpiral i nutné výživu a tuto svou povinnost manželku živiti snažil se přesunouti na veřejnou dobročinnost, nebo domovskou obec. Takové smlouvy o vý-živném jsou změnitelný, když úplná změna poměrů, které se strany ani nadíti nemohly, toho vyžaduje, třebaš, že podle vůle stran mělo býti zvýšení snad vyloučeno. (Roz. nej. soudu 22./6. 1920, Rv II 82/20.)

5. Dobrovolný rozvod není předpokladem rozluky man-želské dle § 15. zákona rozlukového. Toto ustanovení má na mysli rozvody vůbec pro nepřekonatelný odpor, § 17. zmíně-ného zákona neší pak ještě zvláště otázku rozluky při rozvo-dech vyslovených dle § 107. a 109. všeob. zák. obč. Za roz-luku dle § 15. může žádati každý manžel, tedy i manžel, z jehož viny bylo manželství rozvedeno. Výrok o vině zůstává i nadále v platnosti. (Rozh. nejvyššího soudu ze 7./7. 1920, č. j. R II 155/20.)

Nový ministr spravedlnosti. Deputace notářské komory a Spolku našeho vyžádala si slyšení u nového ministra spravedlnosti pana Dra Augusta Popelky, aby uvítala jej v nej-vyšším úřadě správy justiční, i byla přijata s neobyčejnou blahosklonností a srdečností.

Příležitostí té bylo použito, aby předneseny byly novému ministru spravedlnosti opětně veškeré naše tužby, zejména pokud se týká zřizování affidavitů, superlegalisace, našich pe-četí, nesprávného přisuzování soudů ve věcech soudního ko-misařství a nového notářského řádu. Pan ministr projevil ve-liké porozumění pro veškeré naše požadavky a přislíbil ve všech těchto směrech co nejrychlejšího a příznivého vyřízení.

Promlčení palmárních pohledávek. Dle nařízení vlády ze dne 24. února 1920 č. 111 sb. z. a nař. mají dnem 1. dubna 1921 nastati účinky promlčení pohledávek uvedených v §§ 1480. a 1486. obč. zák., upravených dle třetí díle novely. — Poně-vadž zejména notáři byli přetíženi pracemi minulého roku akcí soupisovou a letošního roku akcí upisování válečných půjček a přiznáním k dávce z majetku, takže nemohli pomysletí na vlastní svou věc a vymáhati včas své pohledávky palmární, požádala notářská komora Pražská komoru advokátní o sou-činnost ve příčině podání pamětního spisu ministerstvu spravedlnosti, aby účinky zákona o promlčení byly odsunuty ještě o 1 rok do 1. dubna 1922. Výsledek této akce sdělíme svého času.

Poplatky za soudní legalisace. Ministerstvo financí nereagovalo dosud na návrh, podaný naším spolkem ve příčině zave-zení poplatků soudních za legalisace a vidimace. Mimíne proto podati další návrh, statisticky odůvodněný, bychom prokázali výhodnost zvýšení poplatků soudních pro stát. Vyzýváme proto všechny pp. kolegy z Čech, Moravy a Slezska, aby za-slali laskavě neprodleně na naši redakci zprávu, kolik soud-ních legalisací bylo v roce 1919 u soudu jejich sídla.